

Izhaja vsak de-  
lavnik popoldne

CENE PO POŠTI:

za celo leto K 144.—  
za pol leta K 72.—

## NOVICAS

Uredništvo in upravljalstvo v Ka-  
pitarjevi ulici Štev. 6 — Telefon  
uredništva Štev. 50 — Telefon  
upravljalstva Štev. 328

CENE PO POŠTI:

za četrt leta K 36.—  
za en mesec K 12.—

V UPRAVI STANE MESEČNO K 10.—

DELA VSKI LIST

POSAMEZNA ŠTEVILKA 60 VIN.

## Špekulacije.

Vlada je izdala prepoved izvoza žita. Prvotno se je sicer poročalo, da se bo za-  
brani tudi izvoz živine in mesa. To pa se  
ni zgodilo. Včerajšnje »Jutro« nam poro-  
ča, kakaj ne: »Vprašanje prekrbe z me-  
som je vlada odložila. Tu seveda ni prič-  
akovati tako energične odredbe. Mi ve-  
mo, da nam ne grozi pomanjkanje živine.«  
Tako se upa pisati »Jutro« tisti dan, ko je  
ljublanski trg brez govejega mesa. Res je  
sicer, da je živine pri nas dovolj, pa špeku-  
lancje so dosegli, da mesa ni. Glavna stvar  
je pač špekulacija izvoznikarjev, vse dru-  
go jih nič ne briga.

Druge stališče je zavzelo »Jutro« radi  
izvoza žita. Vlada je izvoz žita prepoveda-  
la, in kapitalistično vladno glasilo »Jutro«  
je to včeraj na dolgo in široko obravna-  
valo ter hvalilo:

»Z oficijozne strani se povdaja, da se  
bo zabrana preklicala, ako pride pravočas-  
no dež in se pokaže da se nam ni bati za  
preskrbo prebivalstva z žitom in živino s  
krmom. Prepoved se torej spravlja izključ-  
no v zvezi s sušo. Reči pa smemo, da gre-  
do vzroki dalekosežnosti vladinega sklepa  
preko te neposredne posledice vremenske-  
ga položaja. Zadnje tedne je bilo opaziti,  
da je špekulacija na žitnem trgu postajala  
zopet agilnejša in predrznejša. Povsod so  
se pojavljali veliki kupci, ki so v vedno  
večjih množinah nakupovali na trg prih-  
ajajoče blago deloma za izvoz, večjim delom  
pa na zalogo, računajoč na skakanje cen.  
Še nekaj dni, in pokazali bi se prvi znaki  
pomanjkanja blaga in novega dvigovanja cen.  
Ako bi potem vsled suše bila nova letna  
res nedostatna, bi prebivalstvu grozila  
opasnost, da pride v roke najnenasitnejšim  
grabežljivcem. Vladina zabrana je udarec  
proti žitni špekulaciji, ki bo tem učinkovi-  
tejši, čim dalje bo ostala prepoved v velja-  
vi. Pričakovati moramo da se bodo vele-  
agrarni krogi ostro dvignili proti vladine-  
mu ukrepu. Zeleni program zahteva popol-  
no svobodo razpolaganja s poljskimi pri-  
delki. Interesi veleagrarizma se včasih  
čudno strinjajo z interesi špekulativne žit-  
ne trgovine.«

Tako je glasilo ljubljanskih borzijan-  
cev pisalo včeraj. Povedalo je, da bo vlad-  
na prepoved razburila borzne špekulante,  
da pa je bila nujno potrebna, če nečemo v  
kratkem ostati brez žita. Dostavilo je še,  
da so to prepoved povzročili demokratiški  
poslanci.

Danes se je pa položaj zasukal. Da-  
našnje »Jutro« ima iz Beograda z dne 5. t.  
m. sledečo vest: »V današnji seji Demo-  
kratskega kluba se je vršila debata o pre-  
povedi izvoza živil. Poslanci so ostro gra-  
jali način, kako se pri takih odredbah po-  
stopa ter so poudarjali, da je nenadna pre-  
poved povzročila mnogo škodo. Po infor-  
macijah z merodajne strani se položaj zo-  
pet boljša. Preobrat v vremenu bo omogo-  
čil skorajšnjo revizijo izdane prepovedi.«

Včeraj se je bila prepoved nujno po-  
trebna, danes bo povzročila mnogo škodo.  
Včeraj se so demokratiški poslanci prepo-  
ved dosegli, danes jo ostro grajajo. Včeraj  
je bila velika nevarnost, da ostanemo brez  
žita, če se prepoved ne vzdrži; danes pa  
je — ker je včeraj padlo tistih pet kapelj  
dežja — že omogočena skorajšnja revizija  
prepovedi.

Od kod ta sprememba? Včeraj je »Ju-  
tro« pisalo še za volivce v očigled občin-  
skih volitev, danes pa piše za borzijske  
špekulante, katerih moč v naši državi ne  
sega le v uredništva liberalnih listov, mar-  
več tudi na ministrske mize, in njihov vpliv  
preminja čez noč tudi dobro in slabo pre-  
pričanje demokratiških poslancev.

Zadeva o vladni prepovedi izvoza ži-  
ta nam ni odkrila le borzne špekulacije z  
žitom, marveč tudi kapitalistično špekula-  
cijo z ljudstvom in njegovimi žedmi — na  
korist borzijskih-demokratiških žepov.

## AMERIKA IN POSEBEN MIR Z NEMČIJO.

LDU Washington, 5. aprila. (Reuter) Ka-  
kor se govori, se predsednik Harding stri-  
nja s tem, da se na kongresu, ki se sestane  
prihodnji teden, zopet predloži Knoxov  
sklep, kateri predvideva posebni mir z  
Nemčijo.

## ANGLIJA IN STRAJK RUDARJEV.

LDU London, 5. aprila. (Reuter) Ad-  
miraliteta je razveljavile vse dopuste. Do-  
slej mornarji še niso bili poslani v rudnike.

## Kancelparagraf v Jugoslaviji.

V ustavnem odboru se je v seji 5. t. m.  
nadaljeval boj za in proti svobodi katoli-  
škega veroizpovedanja. Demokrati so kot  
glavna napadalca poslali v boj — Slove-  
ca dr. Žerjava in dr. Vošnjaka, ki  
sta kot prava verska janičarja besnela  
proti vsemu, kar je katoliškega in na oga-  
ben način denuncirala in blatila slovensko  
duhovščino in škofo. Dr. Vošnjak je tudi  
priznal, da so dali pobudo za kancelpara-  
graf slovenski samostojenci. Za njima je  
govoril dr. Dulibič (Jugoslov. klub), ki  
je naglašal, da se bo Jugoslavija s tem  
členom sama izključila iz vrste civilizira-  
nih držav, katerih nobena nima takega  
zakona. Posl. dr. Barič (Jugoslovanski  
klub) je zavračal liberalne denunciacije  
proti slovenskim škofom in spomnil dr.  
Vošnjaka, kako je neki njegov prijatelj z  
Dunaja svaril škofa Jegliča, naj se ne iz-  
postavlja dalje za narodno stvar, ker je  
na Dunaju že vse pripravljeno proti njemu.  
Demokrat posl. Wilder je znova po-  
grevl vse stare laži proti SLS. Za njim so  
govorili za kancelparagraf musliman dr.  
Kurbegović, komunist Laza Mar-  
ković in zemljoradnik dr. Moskov-  
ljevič. Pri glasovanju je bil člen 13.  
sprejet celotno v vladnem besedilu in se  
glasi: »Jamči se svoboda vere in vesti.  
Usvojene veroizpovedi, razglašene potom  
zakona, morejo svoje versko-zakonske ob-  
rede vršiti javno in svoje verske zakone  
izpovedati, v kolikor s tem ne žalijo javne  
morale. Uživanje državljskih pravic je  
neodvisno od veroizpovedanja. Nihče se

ne more oprostiti svojih državljskih in  
vojaških obveznosti, sklicujoč se na svojo  
veroizpoved. Prisvojiti se morejo one ve-  
re, ki so bile v gotovih krajih zakonito  
priznane. Druge morejo biti priznane sa-  
mo z zakonom. Usvojena in priznana vero-  
izpovedanja upravljajo samostojno svoje  
notranje verske posle in zapovedi v me-  
jah ustave in zakona. Nihče ni dolžan, da  
izpoveduje svoje versko prepričanje javno,  
da sodeluje pri versko-zakonskih činih,  
svečanostih, obredih, razen pri državnih  
praznikih in svečanostih, v kolikor to do-  
loča zakon in v kolikor kdo pripada pod  
očetovsko, varuško in vojaško oblast. Pri-  
znane, že usvojene veroizpovedi morejo  
obdržati zveze s svojimi poglavarji izven  
mej države, v kolikor zahtevajo to njihovi  
duhovni predpisi. Način tega občejanja  
določa zakon. V okviru državnega prora-  
čuna se predvidevajo izdatki za versko-  
zakonske svrhe, ki se imajo razdeliti na  
usvojena in priznana veroizpovedanja so-  
razmerno po njihovi stvarno dokazani po-  
trebi. Verski predstavniki ne smejo upo-  
rabljati svoje oblasti preko verskega bo-  
goslužja ali preko verskih predpisov v  
strankarske namene. Prestopki proti te-  
mu se kaznujejo samo na tožbo privatnih  
oseb. Tožbe se vlagajo neposredno pristoj-  
nemu sodišču, ki vodi samo preiskavo.«  
— Nato sta bila sprejeta še člena 5. in 6.  
o prehodnih naredbah, s čimer je delo v  
ustavnem odboru dovršeno. Sedaj bo go-  
vorila o ustavi konstituenta.

## Karl se je vrnil v Šulco.

Na pritisk držav male entente je ogr-  
ska vlada pospešila Karlov odhod z Mažar-  
skega. Dne 5. t. m. ob pol 11. uri dopoldne  
je Karl v posebnem salonskem vozu zapu-  
stil Sobotišče in Ogrsko. Ob slovesu je men-  
da dobil pismeno izjavo ogrske vlade, da  
ga dežela smatra za svojega zakonitega vla-  
darja, da ga pa spričo zunanega položaja  
prosi, naj zaenkrat ne prevzame oblasti in  
zapusti Ogrsko. Vrhutega mu je Ogrska za-  
gotovila letno apanažo 10 milijonov ogrskih  
kron in pa povrnitev — potnih stroškov.  
Karla so spremljali mažarski prijatelji do  
postaje Fehring, kjer so se z njim poslovili.  
Nato so tvorili Karlovo spremstvo avstrijski  
poslanci — poleg ententnih spremljeval-  
cev, ki jih je bilo 32. Vlak je vozil  
preko Gradca, Leobna in Inomosta in pri-  
spel na švicarsko mejo danes dopoldne.  
Na meji je čakal Karla odposlanec švicar-  
skega zveznega sveta, ki mu je naznanil,  
da je dovoljenje za zopetno naselitev v Švi-

ci le začasno ter mu je predložil v podpis  
gotove pogoje. S tem je Karlovo podjetje  
na Mažarskem vsaj za sedaj končano.

Kakor poroča Reuterjev urad, bo ma-  
la ententa zahtevala od mažarske vlade  
jamstva, da Mažarska enakih poizkusov za  
upostavo Habsburžanov ne bo več dovolila.

Ogrski zunanji minister Gratz in av-  
strijski notranji minister Glanz sta radi od-  
redb svojih vlad ob Karlovem odhodu v  
Svico odstopila.

LDU Gradec, 6. aprila. (Dun. KU) Po-  
sebni vlak z eks-cesarjem Karlom je bil  
včeraj v Frohnleitu pridržan, ker vsled  
zadržanja gotovega dela delavstva v Brucku  
ni kazalo neposredno nadaljevati vožnjo.  
Z delavstvom so se začela poganjanja, ki  
naj bi omogočila nadaljno vožnjo. Po za-  
ključku pogajanj se je mogel posebni vlak  
bivšim cesarjem v ranih jutranjih urah  
odpeljati dalje.

## Komunisti se umikajo.

Franoska pročila iz Rusije javljajo,  
da je ruski komunizem odpravil sociali-  
zациo tovarniških podjetij.

Iz Revala poročajo, da je moskovska  
sovjetska vlada izdala ukaz, s katerim se  
odpravlja nacionalizacija industrijskih po-  
djetij. Delavnice in tovarne se vrnejo prej-  
šnjim lastnikom. Kakor se kaže, se spre-  
mene ruski komunisti še v socialno naj-  
reakcionarnejšo stranko na svetu. Zemlja  
ostane kmetova, proizvodna sredstva  
dobe nazaj kapitalisti — od komunizma  
ne preostane drugega kakor le še ime. S  
čim bodo komunisti sedaj agitirali za tret-  
jo internacionalo?

## IZ MACEDONIJE.

LDU Skopje, 5. aprila. (Presbiero) Dne  
31. pr. m. se je vršil v Gjevgeliju shod, ki  
se ga je udeležilo nad 5000 oseb iz vse oko-  
lice. V številnih govorih je bilo obsojeno  
propagandistično delovanje in laži mace-  
donskega komiteja v Soliji ter je bila spre-  
jeta resolucija, v kateri se protestira proti  
bolgarskim mahinacijam. S skupščine so  
bile poslani pozdravne brzojavke regentu  
prestolonasledniku Aleksandru, ministr-  
skemu predsedniku Pašiču in predsedniku  
ustavotvorne skupščine. List »Stara Srbija«  
prinaša ob tej priliki članek, v katerem ži-  
gosa delo macedonskega komiteja in zlasti  
njegovo posredovanje pri ameriškem po-  
slaniku za varstvo macedonskega žitja, ki  
je danes svoboden, medtem ko so ga Bol-  
gari ubijali in olenili.

## Fašistovska nasilja v Istri.

V Istri so laški fašisti začeli postopati  
proti hrvatskemu ljudstvu z največjo na-  
silnostjo. Dne 4. t. m. je 14 fašistov iz Ti-  
njana vdrla v Krnico, da tam izroče obla-  
stem dijaka Čeligo, češ, da ščuva proti Ita-  
liji. Pri tem poskusu, ki je ostal brezuspe-  
šen, je došlo do krvavih spopadov med fa-  
šisti in kmeti. Fašisti so se zatekli pod  
okrilje karabinerjev. Kmetje so oblegali  
oboje, pri čemur se je vršil boj. Ko so došla  
iz Pulja vojska in orožniška ojačenja, so  
tudi kmetje dobili pomoč. Vojaštvo in oro-  
ništvo se je moralo umakniti. Nato so do-  
spele večje množice vojaštva na oklopnih  
avtomobilih. Tem se je posrečilo, da so  
kmete razgnali. Ubitih je bilo več kmetov,  
več vojakov in fašistov je ranjenih.

Sedaj bodo seveda kaznovani le kmet-  
je, ki so se branili proti fašistovskim nasi-  
ljem, fašiste pa bo laška oblast najbrže še  
pohvalila.

Lepe razmere v nacionalistični Italiji.

## NEMIRI V NEMČIJI.

LDU Berlin, 5. aprila. (Wolff) K ve-  
stem, da je bilo nekaj upornikov ustrelje-  
nih po prekem sodu, se ugotavlja, da nikjer  
ne obstajajo preka sodišča. V bojih pri  
Schraplanu na velikonočni ponedeljek je  
nekaj upornikov padlo v boju. Po prekem  
sodu ni bil nihče ustreljen.

## Širite „NOVI ČAS“

Pomanjkanje govejega  
mesa.

Na ljubljanskem trgu vlada še vedno  
pomanjkanje govejega mesa. Mesarske  
stojnice ob Mahrovi hiši na Vodnikovem  
trgu so popolnoma prazne. Samo stojnica  
»Vnovčevalnice« posluje in prodaja gove-  
dino, umevno, da je zato velik naval pro-  
letarskih žena na to stojnico. »Vnovčeval-  
nica« prodaja meso od živine, ki je bila te  
dni zaplenjena verižnikom in tihotapcem.  
V zadnjem času se je namreč pojavil nov  
tip brezvestnih verižnikov, verižnikov z  
živino. Verižniški urad je tem elementom  
posvetil posebno pažnjo in kontrolo. Ti  
verižniki — trgovci z živino namreč —  
trgujejo brez obrtnega dovoljenja. Po mes-  
nicah mesarji prodajajo same odpadke in  
drob. Vsak konsument pa se vprašuje, kje  
je boljše meso, ko je očitno, da v klav-  
nici koljejo pitano živino neprestano od  
ranega jutra do poznega večera. Da, toda  
to meso gre vse po Martinovi cesti na  
rampo glavnega kolodvora. Na rampi je  
opaziti tudi veliko živih volov. Vse gre v  
Avstrijo in Nemčijo, kajti izvoz živine in  
mesa ni od vlade zabranjen. Izvoz v Italijo  
je zdaj zelo omejen. Vzrok? Italija še ved-  
no vzdržuje svojo prepoved uvoza živine  
in mesa. Toda le navidezno. S to prepo-  
vedjo skuša podpirati in protežirati samo  
tržaške mesarje-importerje. Znano je  
namreč, da ima tržaška tržnica Polac-  
co, mesar pri Sv. Antonu Novem, edini  
monopol na uvoz živine in da je ta Polaco  
izvozil do zadnjega časa velikanske mno-  
žine živine z ljubljanskega glavnega kolo-  
dvora. Tej monopolizaciji se sedaj upira  
obratno ravnanje južne železnice.

In ljubljansko tržno nadzorništvo? V  
tem prekarjem vprašanju je popolnoma  
pasivno in neorjantirano!

Ne vidi nič, ne sliši nič, kakor dose-  
danja večina na ljubljanskem rotovžu.

## „Močna“ vlada.

Beograd, 6. aprila. (Izv.) Na včerajš-  
nji seji ministrskega sveta se je največ raz-  
pravljalo o rešitvi agrarnega vprašanja v  
Južni Srbiji, ki je jako pereče. Do defini-  
tivnih sklepov kakor že naveda, ni prišlo.  
(In to se imenuje »močna vlada«!)

Beograd, 6. aprila. (Izv.) V demokrat-  
skem klubu še vedno ni rešeno vprašanje,  
kdo bo naslednik ministra za notranje za-  
deve, Draškovića, Davidović in Timotije-  
vić nista hotela prevzeti, dočim Pribičević,  
ki se sam ponuja, člani kluba ne ma-  
rajo.

Beograd, 6. aprila. (Izv.) Včeraj sta ob-  
držala demokratiški in radikalni klub svoje  
seje, na katerih se je razpravljalo o poli-  
tičnem položaju in delu v ustavnem odb-  
ru. Videlo se je, da vladajo velika neso-  
glasja v najvažnejših vprašanjih. (Neso-  
glasja so posebno glede korit!)

## DRŽAVNISKA MODROST.

LDU Beograd, 5. aprila. (Presbiero) Mi-  
nistrski predsednik Nikola Pašić je sprejel  
od meščanov kninske občine nastopno br-  
zojavko: Klanjajoč se vaši državniški mo-  
drosti, ki je povzročila s svojimi umnim  
političnim delovanjem spricho junaških či-  
nov in žrtv srbske vojske, da od danes  
4. aprila uživamo v največji in najvišje-  
nejši prostosti narodne ideje in da stopa-  
mo k velikemu cilju ujedinjenja s svojimi  
istokrvnimi brati, se klanjamo tudi ostalim  
članom vlade našega vzvišenega vladarja  
kralja Petra I. ter pošiljamo svoj pozdrav  
in vzklikamo »Živeli!«. — Podpis: Predsed-  
nik občine, Jović.

## Politični dogodki.

— Eden da, drugi vzame. Prejšnji mi-  
nister za rude in šume Kovačević je bil  
podaril društvu »Hrvatski Radiša« šest  
oral zemlje ob litvskih jezerih, kjer je dru-  
štvo nameravalo zgraditi svoj dom za še  
nenamerno moško mladino, katero bi  
zaposljevalo z lažjo narodno lesorezbo.  
Kovačevićev naslednik Krizman je pa to  
Kovačevićevo darovnico razveljavil, češ  
da Plitviška jezera za Radišin dom niso  
primerno mesto. Društvo je nato izjavilo,  
da se ne kapricira ravno na Plitviška je-  
zera, da pa na vsak način zahteva na ka-

kem drugemu mestu šest oral zemlje, ker je darovnica bila pravomočna in se je družbo na zemljišče že vknjižilo. Minister Krizman je pa tudi odbil. — Zanimivo bi bilo le vedeti, ako se tako neizprosno razveljavljajo tudi razne kupčije in pogodbe na korist raznih zasebnikov, ki so jih sklepali razni demokratiški ministri?

+ Pašić hotel kupiti tudi Slovence? Osješka »Hrvatska Obrana« poroča, da je skušal Pašić kupiti tudi slovenske poslanece Jugoslovanskega kluba, katerim je kot ceno ponujal avtonomijo Slovenije. To za Slovence ne bi bilo slabo, vendar so najprej vprašali, kaj bi bilo v tem slučaju s Hrvati? Pašić je nato odgovoril: »S Hrvati bomo že obračunali.« Dr. Korošec je nato izjavil, da se na tej podlagi ne more dalje pogajati.

+ Poljska in katoliška cerkev. Glasom izjav, ki sta jih podala krakovski škof Sapieha in lvovski nadškof Theodorowicz, je koncordat med Vatikanom in Poljsko še daleč. Pač pa določajo prve tri točke poljske ustave pravec za versko zakonodajo in priznavajo katoliški cerkvi kot veri večino poljskega prebivalstva pravico do avtonomne zakonodaje v lastnih stvareh; kar tiče mešanih zadev, se sklene sporazum med cerkvijo in državo.

## Dnevni dogodki.

— Iz seje deželne vlade za Slovenijo z dne 5. aprila 1921. »Dioničko društvo za industrijo drva u Zagrebu« je dobavljalo v preteklih dveh letih iz gozdov v črnomeljskem okraju drva za državne urade in državne uradnike. Ker se je izkazalo, da je ta način dobave drv ugoden, se pooblašča gradbena direkcija, da sklene tudi za tekoče leto z imenovano tvrdko pogodbo za dobavo 10.000 m<sup>3</sup> drv po ceni 185 K za 1 m<sup>3</sup>. Deželni elektrarni na Završnici se dovoli, da najame za razširjanje omrežja posojilo do 4 milijone kron. — Sprejme se naredba, s katero se razširijo gozdno-policijski predpisi, veljavni za Slovenijo, tudi na Prekmurje. — Deželni živinozdravnik Alojzij Zarnik se sprejme v državno službo kot provizorični državni živinozdravnik v IX. činovnem razredu. — Inženir Albin Cotic se imenuje za definitivnega asistenta pri državnem kmetijskem kemičnem zavodu v Ljubljani. — Naredbi deželne vlade z dne 19. aprila in z dne 5. maja 1920 o točenju in prodajanju alkoholnih pijač, se razveljavita. Izdela se pa naredba, s katero se izdajo strogi predpisi proti pijančevanju. — Mesto ravnatelja zdravilišča v Rogaški Slatini se razpisuje, in sicer s 1. majnikom t. l. Zdraviliškemu ravnatelju se bo pridobil svet kot posvetovalni organ. — Sprejme se naredba, da se smejo šolski prostori uporabljati le za pouk in prosvetne šolske namene ter za predavanja na polju umstvene in gospodarske prosvete pod vodstvom učiteljstva. Telovalnice služijo le namenu šolske telovadbe in telovadnim društvom. Uporaba šolskih prostorov za politične shode ali sestanke je splošno prepovedana.

— Razstava pokrajinskih slik iz Slovenije v Zagrebu. Kakor poročajo zagrebški

listi, se 9. t. m. odpravi v Zagrebu (v Ulrichovem salonu) razstava pokrajinskih slik mladega hrvatskega umetnika V. Šipeka. Slike predstavljajo kraje iz izgubljene Koroške, z Bleda, Vrbskega jezera in drugih krajev Slovenije. Vrh tega iz hrvatskega Zagorja in Zagreba.

— Za krščansko ljudsko izobrazbo v Avstriji. Ljudska zveza avstrijskih katoličanov priredi tudi letos na Dunaju veliki poletni tečaj za socialne, državnogospodarske in kulturnopolitične predmete. Tečaj bo trajal 4 tedne. Kot postranski tečaji se bodo vršili tečaji za delavce, za duhovnike, za voditelje izobraževalnih in mladinskih organizacij.

— Višje obrtno šolstvo v Avstriji. Avstrijska vlada je v bivši tehnični vojaški akademiji v Mödlingu pri Dunaju ustanovila vzorno višjo tehnično-obrtno šolo, ki šteje že danes 372 učencev, a jih bo ob polnem obratu mogla sprejeti 700. Šola je štiri letna in ima štiri oddelke: za mehanično-tehnične stroke, za elektrotehniko in poleg tega dve strokovni šoli za visoko in nizko stavbarstvo. Pouk je teoretičen in praktičen. Razen tega se vrše na šoli večerni tečaj za vlakovodje, šoferje, kurjače, polirje in stavbinske ter zidarske mojstre. Šola je zvezan internat z lastnim gospodarstvom. Poleg domačih učencev je na šoli sedaj 13 dijakov iz Egipta, 36 pa iz nasledstvenih držav. — Drugo veliko obrtno šolo so ustanovili Avstrijci v Göttingu pri Gradcu, ki ima zlasti vzorne naprave za strugarstvo, kovaštvo, ključavničarstvo, livarstvo, instalacijska in podobna dela. Nima pa gradbenih oddelkov. Tudi tu je s šolo zvezan internat z lastnim gospodarstvom.

— 300 letnico rojstva Petra Zrinjskega bodo 6. junija t. l. na slovesen način obhajali v Vrbovcu pri Križevcu na Hrvatskem, rojstnem mestu Zrinjskega. Ob tej priliki vzdajo tudi spominsko ploščo. Vse priprave za slavnost vodi društvo »Braće hrvatskega Zmajca«.

— Pariz šteje po štetju 6. marca t. l. 2.880.000 duš, le za 45.000 več nego pred desetimi leti.

— Davki na češkem, Moravskem in v Šleziji. Dohodki iz davkov za imenovane dežele so prekoračili v dobi od 1. januarja do konca oktobra 1920 za 44,2% v češko-slovaškem budgetu predvideno vsoto. Dosegli so 3 milijarde 435.000.000 češkoslovaških kron proti 1 milijardi 763.000.000 davčnih dohodkov prejšnjega leta. Češke finance so torej v dobrem stanju, ki se pa še rapidno boljše! — P. S.

— Vlom v cerkev v Bohinjski Bistrici. Vlomljeno je bilo v župnijsko cerkev v Bohinjski Bistrici. Vlomilci so odnesli kelih in monštranco v skupni vrednosti 28.000 kron.

— Divji junec. Posestnik, 61 letni France Šraj iz Matulj Bloke je gnil mladega junca na bloški semenj. Potoma se je junec vanj zakadil in ga z vso silo podrl na tla. Pri padcu si je Šraj močno izpahnil levo nogo v kolku. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnico.

— Križev pot umobolne. Mlada posestnikova hči, 23 letna Josipina Mikuž s Pake pri Borovnici je bila v nedeljo pripeljana iz Amerike kot umobolna na sedmi oddelki ljubljanske bolnice. Mikuževa je prestala pravi križev pot. Došla je v Ameriko. Med vožnjo se ji je

zmešalo in ameriške oblasti so jo zavrnilo in odposlale nazaj v staro domovino. Prevozni stroški so zelo veliki. Znašajo okoli 50.000 K. Mlada Josipina je prestala pravi križev pot med daljno vožnjo.

— Brezsrčna mati. Na Jesenicah so otroci ob progi našli truplo novorojenčka moškega spola. Dete je bilo zelo dobro razvito, ležalo je na zemlji, a poleg njega blazinica. Na mestu je moralo ležati kake dva dni. Zdravniško je bilo ugotovljeno, da je dete brezsrčna mati zadušila. Poizvedbe po materi so ostale doslej brezuspešne. Sodiijo, da je kaka nedomačinka namenoma truplo zanesla tja, da prikrije porod.

## Ljubljanski dogodki.

Ij Streljanje na Poljanski cesti. Franc Trtnik, mesarski pomočnik, in Jožef Gales so šli v večji družbi 20. decembra lani ob 1. uri ponoči domov. Pri Perdanovi trgovini so se poslovili in so bili precej glasni, vsled česar jim je vojak stoječ na straži pred poslopjem finančne delegacije zaklical preko ceste: »Slovenske svinje.« Družba mu ni ostala dolga, odgovorila in so mu klicali nazaj: »Menda ste vi večja svinja kot mi!« Vojaki so zato civiliste preganjali in streljali za njimi. Ker sta omejenjena vojaka žalila, je prisodilo deželno sodišče Trtniku in Galesu vsakemu 48 ur strogega zapor.

Ij Poziv. V četrtek 7. t. m. ob 7. uri zvečer se vrši sestanek v Fabianovi kleti pred Mesnim domom, na katerega so vabljene vsi kramarji, branjevci, sploh vsi mali obrtniki, zlasti pa invalidi ter trafikanke. Ta sestanek ima gospodarski značaj, brez razlike političnega prepričanja. Posebne važnosti je za prodajalce na stojnicah in pa za invalide. Nihče naj ne zamudi tega sestanka! — Lorbar Franc, trgovec, Sv. Petra cesta 53.

Ij Akad. soc. pedagoški krožek priredi v petek dne 8. aprila ob 8. uri zvečer v zbornici na univerzi sestanek, ki ga posveča specijelno vprašanje Akademikega doma na Gradu in razmeram dijaštva sploh. Dnevno prinašajo časopisi cele kolone o dijaškem vprašanju, in vendar se naša javnost ne zaveda, da je za napredek in kulturo našega naroda in človeštva najeminentnejše vprašanje vzgoja vzgojiteljev, vzgoja akademikov. Zato pozivljamo vso javnost, zlasti pa merodajne faktorje, da se v obilnem številu sestanka udeležijo, da se informirajo o položaju visokošolskega dijaštva. Na dnevnem redu več referatov! — Odbor.

Ij Aretacija nevarnega vlomilca. Policijski agent Hauptman je na Počakarjevem trgu zalotil elegantnega nevarnega tatu Rudolfa Prevca iz Trsta. Prevce je izvršil v družbi veliko tatvino transmissijskih jermenov v Pollakovih tovarni. Zasledovali so ga že več mesecev.

Ij Tatvina moke v vojaškem oskrbovališču. Deželno sodišče je prisodilo po tri mesece ječe peku Leopoldu Žužku, sprevodniku elektr. železnice Mihi Sitarju in pekcu Ivanu Hrovatu in Antonu Smrekarju, ker so meseca maja 1919 ukradli iz vojaškega oskrbovališča 3 vreče moke, katero so prodali peku Antonu Vidensku za 1169 K.

Ij 2000 K ukradel iz žepa je 1. t. m. Tržačan Mirko Verčon Francu Urhu iz

Ljubljane, ko je ta med Radomljami in Rovami počival in zaspal. Verčona, ki je tatvino priznal, so kamniški orožniki aretirali. Od ukradenega denarja je Verčon že 770 kron 60 vin. zapil.

Ij Ukradeno kolo. Pred okrajno bolniško blagajno na Turjaškem trgu je bilo včeraj ob 1. uri popoldne Alojziju Kregarju iz Kleč ukradeno črnopleskano, 1200 kron vredno kolo.

Ij Zelo številne tatvine koles. V zadnjih dneh so bile v Ljubljani zelo številne tatvine koles. Tatovi-specialisti v teh tatvinah so postali zelo predrzni; tako je nekdo vpricho ljudi kar iz veže mestnega magistrata pograbil novo, zelo fino kolo.

Ij Popadljiv pes. Učenca II. razreda ljudske šole, Marijana Laborca, je popadel in ugriznil pes kovaškega mojstra Josipa Kunstlerja. Psa je vzel konjač.

## Raznoterosti.

r Koliko stane modna dama? Strojnovnaki računajo, da nosi dunajska modna dama na sebi najmanj za 65.000 K vrednosti — brez nakita, ki je sam zase vreden na stotisoče. V podrobnostih se ta račun glasi tako-le: Perilo 6000—10.000 K, nogavice 1000 K, čevlji 3000—4000 K, obleka 35.000—50.000 K, klobuk 10.000 do 16.000 K, dežnik, rokavice 4000—5000 K, torbica 6000—12.000 K. Seveda pri tem ne smemo pozabiti, da je to računano v avstrijskih kronah, katerih vrednost je skrajno padla. A kljub temu je razkošje enega dela dunajskega prebivalstva v primeru z bedo ostalega kričeče. Zanimivo je pri tem zvedeti, kdo je na Dunaju kupec dragocenih oblek in drugih takih lepih reči: to je predvsem staro plemstvo, ki ima v rokah veleposestva in industrijska velepodjetja; poleg teh novi bogataši, ki so obogateli z verižništvom. V ostalem so pa največji odjemalci dunajskih modnih izdelkov Anglija, Amerika, Švica in nasledstvene dežele, ker delajo na Dunaju s svojo boljšo valuto cene kupčije.

### IZJEMNO STANJE NA ANGLEŠKEM.

LDU London, 4. aprila. (Reuter.) Minist. predsednik Lloyd George je v spodnji zbornici prečital kraljevo poslanico, s katero se proglašajo izjemno stanje. Uradni list priobčuje celo vrsto odredb, s katerimi se vlada predvsem pooblašča, da zahteva zase rudnike in prometna sredstva ter jih prevzame v svojo posest. Dalje se dovoljuje policiji širša oblast glede hišnih preiskav in aretacij.

Odgovorni urednik Anton Marinček

Izdaja konzorcij »Novega časa«.

Tiska jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Gradbeno podjetje  
**ing. Duklč**  
LJUBLJANA, Resljeva cesta 9.  
se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

E. Bulwer:

## Poslednji dnevi v Pompejih.

Dvomi glede neskončnosti žrtvovanja Boga za človeka, ki se pojavijo v duši poznejših modrovalcev, niso bili taki, da bi prišli tedanjemu paganu na misel. Vajen je bil verovati, da so bogovi bivali na zemlji, navzeli človeško postavo in bili deležni človeških strasti, človeškega dela, človeške nesreče. Kaj je bil trud in vbadanje sinu njegove Alkmene, na čegar oltarjih se je v neštevilnih mestih dvigal gim kadila, kakor trud za človeški rod? Ali ni veliki dorijski Apolon poravnal mistični greh s tem, da je šel v grob? Ona božanstva, ki so bila božanstva nebes, so bila postavodajalci ali dobrotniki na zemlji, in hvaležnost je vodila do čaščenja. Zbog tega se pogani niti nov niti čuden ni videl nauk, da je bil Kristus poslan iz nebes, da je neumrjoči navzel umrjocnost ter okusil bridkost smrti. Cilj pa, za katerega se je tako mučil in tolikanj pretrpel — kako bolj vzvišen se je zdel Apecidu od onega, zaradi katerega so prejšnja božanstva obiskala svet in šla skozi vrata smrti! Ali ni bilo vredno Boga, da je prišel v te nejasne doline, da razžene oblake, ki so se zbrali nad one temotno goro tam — da zadosti dvomom modrih — da izpremeni uganjanje v gotovost — da z vzgledom pokaže pravila življenja, da z razodenjem razreši uganko groba, in da dokaže, da duša ni zaman hrepenela, ko je sanjala o neumrjocnosti? V tem poslednjem so imeli velik dokaz ti priprosti ljudje, ki jim je bilo usojeno izpreobrniti zemljo. Kakor ni za človeški ponos in upanje nič bolj laskavega kakor vera v prihodnjo kraljestvo, tako ni moglo biti nič bolj nejasnega in zmedenega kakor nazor poganskih modrih o tem tajinstvenem predmetu.

Apecid je že vedel, da vera modrihanov ni bila vera preprostega ljudstva, in ako so oni skrivši priznavali vero v neko bolj božanstve-

no moč, da to ni bila vera, ki se jim jo je pametno videlo, oznanjati drugim ljudem. Vedel je že, da se je celo svecenik norčeval iz onega, kar je oznanjal ljudstvu — da se nazoru peščice in množice niso nikdar združevali. Pri tej novi veri pa se mu je dozdevalo, da so modri, sveceniki in ljudstvo, oznanjevalci vere in verniki, vsi enakih misli; oni niso uigibali in se razgovarjali o neumrjocnosti, govorili so o njej kakor o gotovi, zagotovljeni stvari; veličastnost te obljube ga je omamila — njene tolažbe mirile. Krščanska vera je imela svoje prve privržence med grešniki! Njeni očetje in njeni mučeniki so bili ljudje, ki so občutili bridkost grehoote, ki jih s svojo lažno zunanostjo ni več zapeljevala od potu vzvišene, neodjenljive kreposti. Vsa zagotovila te zdravče vere so vabila k kestanju, so bila prav posebno primerena za one, ki so bili potrti in bolni na duhu. Že samo kesanje, ki ga je Apecid čutil za svoje zadnje grehe, ga je vlekel k možu, ki je v tem kesu našel nekaj svetega in ki mu je pravil o večljju, ki ga ima nebo nad grešnikom, ki se spokori.

»Pojd«, je rekel Nazarenc, ko je opazil utisek, ki ga je naredil nanj, »pojd v ponižno dvorano, kjer se zbiramo — izbrana in izvoljena peščica nas; poslušaj tam naše molitve, opazuj odkritosrčnost naših skesanih solz, udeležijo se naše daritve — ne daritve žrtve, cvetice, temveč one daritve, ki jo bele misli darujejo na oltar srca; cvetice, ki jih mi polagamo tja, so nezveljive; one cveto nad nami, ko nas ni več, da, spremljajo nas onstran groba, vzdikljejo pod našimi nogami v nebesih, nas razveseljujejo z večnim vonjem, zakaj to so cvetice duše; te daritve so premagane izkušnje in spokorjeni grehi. Pojd, o pojd! Ne izgubljal niti onega trenutka, pripravi se že za veliko, strašno pot iz teme do luči, iz žalosti do veselja, iz pokvarjenosti do neumrjocnosti. Danes je dan Gospoda Sina, dan, ki smo ga določili za naše pobožnosti. Dasiravno se po navadi zbiramo ponoči, se jih je nekaj od nas zbralo že sedaj. Kakšna radost, kakošno

zmagoslavje bo med nami, če moremo pripeljati izgubljeno jaguie v sveto stajo.«

Apecidu, ki je bil že po naravi čistega srca, se je videlo nekaj neizrečeno velikodušnega in ljudomilega v tem duhu izpreobrnjenja, ki je preveval Olinta — v duhu, ki je našel svojo srečo v sreči drugih, ki si je skušal v svoji veliki priljudnosti pridobiti tovarišev za večnost. Ganjen je bil, omečen, preobladan. Ni bil tiste volje, ki more prenašati, da ga puste pri miru; vrh tega se je med čistejšo nagibe pomešavala še radovednost; silno rad bi videl one obrede, ki so se o njih razširjale tolike temačne, nasprotujoče si govore. Postal je za hip, pogledal na svoje oblačilo, se zmisli na Arbaka, se zdrznil od groze, povzdignil oči v veliko čelo Nazarencova vnet, željan, čuječ — ampak za svoje dobro, za svoje zveličanje. Potegnil je plašč okrog sebe, da je dobobra skril oblačila in je rekel: »Vodi me, jaz ti sledim.«

Veselo mu je Olint stisnil roko, nato pa se je podal dol k reki in poklical enega od čolnov, ki so neprestano plavali tod mimo; stopila sta vanj; streha nad glavo in ob straneh, ki jih je čuvala pred solničnimi žarki, je tudi obvarovala njune osebe pred opazovanjem. Hitro so hiteli po valovih. Iz enega od čolnov, ki so plavali mimo, se je glasila mehka godba in rilec je bil okrašen s cveticami; plul je proti morju.

»Tako«, je rekel Olint žalostno, »plujejo častilci razkošja, nezavedajoči se svojih prevar in veselji v njih, na veliko morje viharja in nesreče; mi pa gremo molče in neopaženi mimo, da pridemo na kopno.«

Apecid je povzdignil oči in je skozi odprtino v strehi ugledal obraz enega od oseb na onem veselem čolnu — bil je Jonin obraz. Ljubimca sta se peljala na izlet, ki smo se ga že udeležili. Svecenik je vzdihnil in še enkrat povesil glavo na prsi. Dospeli so do brega, v predmestje, kjer so se od brega razprostirale majhne, preproste hiše. Odpustila sta čoln, stopila na suho in Olint je hodeč pred

svecenikom stopal po mnogobrojnih malih ulicah in navsezadnje dospel do zaprtih vrat poslopja, ki je bilo nekoliko večje od sosednih. Trikrat je potrkal — vrata so se odprla in zaprla, in Apecid je stopil za svojim kašpotom čez prag.

Prekoračila sta prazen atrium in dospela do zmerno velike notranje sobe, ki je ob zaprtih vratih dobivala svetlobo samo skozi majhno okno nad vrati. Ko pa se je Olint ustavil na pragu, potrkal na vrata in rekel: »Mir z vami!« mu je neki glas od znotraj odgovoril: »S kom bodi mir?« »Z vernimi!« je odgovoril Olint in vrata so se odprla. Znotraj je v polkrogu nasproti razpelo, preprosto narejenemu iz lesa, sedelo dvanajst ali štirinajst oseb molče in očividno zatopljenih v premišljevanje.

Ko je Olint vstopil, so povzdignili oči kviško, ne da bi izpregovorili; Nazarenc pa je, predno jih je ogovoril, iznenada pokleknil, in Apecid je po premikajočih se ustnicah in očeh, uprtih v razpelo, spoznal, da je molil. Po končanem tem obredu se je Olint obrnil k zbranim rekoč: »Možje in bratje! Ne zdrznite se, ko vidite med seboj izidinega svecenika; bival je med slepimi, pa duh ga je obšel — on želi videti, slišati in razumeti.«

»Naj«, je rekel eden od zbranih in Apecid je videl v govorniku človeka, ki je bil še mlajši od njega, enako vpadlega in bledega obraza in je imel oči, ki so pričale o neumornem, gorečem duhu.

»Naj«, je ponovil drug glas in človek, ki se je sedaj oglašil, je bil v cvetu močatosti; zagorela koža in azijski izraz obraza so kazali, da je bil sin Sirije — v svoji mladosti je bil ropar.

»Naj«, je dejal tretji glas, in ko se je svecenik vnovič obrnil, da bi opazoval govornika, je videl starca z dolgo sivo brado, v katerem je spoznal enega od sužnjev bogatega Dijo-meda.

(Dalje.)